

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-255

9.3.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Premie – «vesentlig økning?» – fal. § 3-3.

Sikrede hadde bygnings- og innboforsikring for hus og hytte, motorvognforsikring, samt forsikring for el-sparkesykler hos foretaket. Ved fornyelsen for perioden mai 2025–mai 2026 orienterte foretaket om økte premier for alle produktene. Årspremie for forrige forsikringsperiode sammenlignet med neste periode, viste at premiene økte 36,9 % for hus, 29,5 % for hytte, 44,1 % for bil og 29,9 % for sparkesyklene. I forsikringsdokumentene var økningene primært begrunnet i indeksregulering og skadehistorikk, samt generelle erstatningsutbetalinger for foretaket. Sikrede klaget på premieøkningen, og foretaket reduserte økningen til 20 % for alle forsikringsproduktene. Sikrede etterlyste uansett nærmere begrunnelse fra foretaket om bakgrunnen for økningene og viste blant annet til at han ble kunde hos foretaket året før, at informasjonen om økningen var svært mangelfull, og at økningene var urimelig høye. Foretaket mente at det hadde redegjort tilstrekkelig for premieøkningen etter fal. § 3-3, blant annet fordi foretaket hadde vist til sikredes egen skadehistorikk i fornyelsesdokumentene, og at sikrede hadde fått nok informasjon til å vurdere om han ville videreføre avtalen. Nemnda kom til at foretaket ikke hadde brutt varslingsplikten i fal. § 3-3, og viste til at en premieøkning på 20 % ikke kunne regnes som vesentlig.

Saksfremstilling

Saken gjelder tvist om premieøkning ved fornyelse.

Sikredes forsikringer for bygning, innbo, hytte, el-sparkesykler og bil ble fornyet 24.4.25 med følgende premieøkninger:

1. Forsikring for hus økte fra kr 24 408 til kr 33 405 (36,9 %),
2. forsikring for hytte økte fra kr 6 547 til kr 8 479 (29,5 %),
3. bilforsikring økte fra kr 7 141 til kr 10 289 (44,1 %) og
4. forsikring for begge el-sparkesyklene økte fra kr 581 til kr 755 (29,9 %).

Fornyelsesbrevet uttalte følgende om endringer i pris for produktene hus, fritidsbolig og motorvogn:

Hus

Indeksregulering 2025

Hvert år reguleres verdien av bygninger og innbo/løsøre i takt med prisutviklingen i samfunnet. Justeringen er lik i alle selskaper. Indeksreguleringen fra 01.01.2025 er:

- Bygninger 8,9 %
- Innbo/løsøre 3,6 %

Prisøkning som følge av indeksregulering kommer i tillegg til eventuelle prisøkninger for den enkelte forsikring.

Endring i pris

Prisene øker utover indeksreguleringen på grunn av økning i antall skader og erstatningsutbetalinger. Økning i antall skader skyldes et villere og våtere vær og vi mottar flere skader relatert til klima, blant annet styrtregn og frost. Din individuelle skadehistorikk er også lagt til grunn i prisberegningen for neste forsikringsår.

(...)

Fritidsbolig

Indeksregulering 2025

Hvert år reguleres verdien av bygninger og innbo/løsøre i takt med prisutviklingen i samfunnet. Justeringen er lik i alle selskaper. Indeksreguleringen fra 01.01.2025 er:

- Bygninger 8,9 %
- Innbo/løsøre 3,6 %

Prisøkning som følge av indeksendringer kommer i tillegg til eventuelle prisøkninger for den enkelte forsikring.

Endring i pris

Prisene øker utover indeksreguleringen på grunn av økning i erstatningsutbetalinger og antall skader. Din individuelle skadehistorikk er også lagt til grunn i prisberegningen for neste forsikringsår.

(...)

Motorvogn

Endring i pris

I Norge opplever vi for tiden en sterk prisøkning på de fleste varer og tjenester. Dette gjelder for eksempel bildeler og timepriser på håndverkere og mekanikere. For Gjensidige betyr dette at erstatninger i form av reparasjoner eller gjenanskaffelser fører til høyere skadeutbetalinger.

Konsekvensen av dette er at prisene på forsikringene nå øker mer enn normalt. Din individuelle skadehistorikk blir i tillegg lagt til grunn i prisberegningen for neste forsikringsår, denne kan du selv få oversikt over på gjensidige.no/dinside.

Sikrede klaget 28.4.25 på prisøkningen og mangelfull forklaring av økningen til foretakets kundeombud. Sikrede viste blant annet til at han etter nøye overveielse hadde flyttet forsikringene til foretaket for ett år siden og mente økningene på 30-44 % var urimelige.

Foretaket svarte 15.5.25 følgende per e-post:

Hei,

Viser til vår samtale og sender forslag på løsning skriftlig som avtalt.

Som nevnt per telefon ønsker vi å imøtekomme deg og reduserer økningen til 20 % for det kommende forsikringsåret 29.05.25-29.05.26. (...)

Vi setter pris på en tilbakemelding om du godtar løsningsforslaget eller om du ønsker å opprettholde klagen innen fornyelse 29.05.25. (...)

Sikrede svarte 21.5.25 at foretaket skulle endre økningen i tråd med løsningsforslaget, og at han samtidig opprettholdt klagen og ville klage til Finansklagenemnda.

Foretaket bekreftet 12.6.25 følgende:

(...) Bekrefter også at vi har redusert prisøkningen til 20 % tilbake til forrige hovedforfall som er den 29.5.25. du vil få nye dokumenter som bekrefter dette. (...)

Den 16.6.25 klaget sikrede saken inn for Finansklagenemnda.

Sikrede anfører at premieøkningen er urimelig høy. Sikrede mener også at han har fått for dårlig informasjon om økningen. Han ble aldri oppringt av foretaket eller fikk tilsendt e-post som

forklarte prisøkningen i forkant av fornyelsen og fakturaen utstedt 24.4.25. Foretaket bør være mer proaktive i sin kommunikasjon med kunden. Forklaringen bak prisøkningen som er gitt i forsikringsavtalen er helt generell. Sikrede har ingen skadehistorikk på husforsikringen, og kun en uforskyldt skade på bil. Sikrede ber Finansklagenemnda vurdere størrelsen og strukturen på forsikringspremiene og sørge for at dette ikke skjer igjen.

Sikrede krever at Finansklagenemnda vurderer hele klagen hans, herunder om den opprinnelige økningen og forklaringen av økningen er gyldig. Sikrede mener blant annet at han fikk mangelfull og generisk redegjørelse for premieøkningene på 30–44 %, og at foretakets gode resultater og aksjekursutvikling står i sterk kontrast til det foretaket selv hevder overfor sine kunder når foretaket skal forsøke å rettferdiggjøre premieøkninger. Sikrede ber også nemnda om å ta stilling til at sikrede ble overtalt til å bytte til foretaket året før, og til om det er akseptabelt med 20–30–40 % økning år etter år.

Forsikringsforetaket anfører at premieøkningen er varslet i tråd med fal. § 3-3.

Fornyelsesdokumentene gir en tydelig og forståelig forklaring på hvorfor premiene øker, både generelt og individuelt. Det er også vist til hvordan skadehistorikk påvirker prisberegningen med henvisning til hvor sikrede kan finne oversikt over skadesakene sine. Foretaket viser til at nemnda i FinKN 2019-242 anså en økning på 40 % som vesentlig, men kom til at informasjonen som var gitt var tilstrekkelig, særlig fordi kunden hadde oversikt over egen skadehistorikk. Det samme gjelder i foreliggende sak. Foretaket viser også til at nemnda i FinKN 2013-173 la til grunn at varslingsplikten ikke gjelder ved mindre justeringer, og at det avgjørende er om kunden har fått tilstrekkelig informasjon til å vurdere om han ønsker å videreføre avtalen. Foretaket viser til at sikrede har fått en rimelig og individuell tilpasning i etterkant, og mener at sikrede har hatt tilstrekkelig informasjon og tid til å vurdere om han ønsker å fortsette som kunde.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets premieøkning er gyldig.

Spørsmål knyttet til foretakets premieberegning og premiestruktur er regulert i forsikringsvirksomhetsloven og underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Det er utenfor Finansklagenemndas mandat å vurdere slike spørsmål, jf. FinKN 2021-510 og 2020-86.

Finansklagenemnda kan likevel vurdere om premieøkningen er varslet i samsvar med fal § 3-3 andre ledd:

Vil forsikringsforetaket endre forsikringsavtalen i forbindelse med fornyelse, skal det sammen med premievarslet for den nye forsikringsperioden gi forsikringstakeren de nye vilkårene med en redegjørelse for de endringer som er gjort. En endring som det ikke er redegjort for på denne måten, kan foretaket ikke påberope.

Det følger av bestemmelsen at dersom foretaket vil endre forsikringsavtalen i forbindelse med fornyelse, skal det sammen med premievarslet for den nye forsikringsperioden gi forsikringstakeren de nye vilkårene med en redegjørelse for de endringer som er gjort. En endring som det ikke er redegjort for på denne måten, kan foretaket ikke påberope. Nemndspraksis har lagt til grunn at varslingsbestemmelsen også gjelder ved vesentlige premieøkninger, jf. FinKN 2013-173 og 2018-774 med henvisninger. Hvis foretaket unnlater å redegjøre for «de endringer som er gjort» ved en vesentlig premieøkning, kan det etter dette ikke påberope seg økningen, jf. FinKN 2025-139.

Fal. § 3-3 inneholder ingen begrensning mht. hvilke endringer som kan gjøres, men krever at det gis en redegjørelse for endringen. Om premieøkningen er vesentlig avhenger både av beløpets størrelse og prosent, jf. FinKN 2021-510. I FinKN 2014-428 uttalte nemnda at «(d)et er ikke uten

videre gitt at 25 % premieøkning må regnes som vesentlig», mens det følger av FinKN 2014-105 at en premieøkning på 44 % i utgangspunktet må regnes som vesentlig. Nemnda kom i FinKN 2019-518 under noe tvil til at en generell økning på 20 % med kr 3 000 (fra kr 15 579 til kr 18 534) i bilforsikring ikke kunne regnes som vesentlig, mens i FinKN 2019-242 ble en økning med 40 % og et beløp på kr 742 (fra kr 1 690 til kr 2 432) regnet som vesentlig selv om beløpet var beskjedent.

Det følger av de to fakturaene sikrede har fremlagt for forsikringsperiodene 29.5.24–29.5.25 og 29.5.25–29.5.26 at premien for innboforsikringen for hus økte fra kr 24 408 til kr 33 405 (36,9 %), innboforsikring for hytte økte fra kr 6 547 til kr 8 479 (29,5 %), bilforsikring økte fra kr 7 141 til kr 10 289 (44,1 %) og premien per el-sparkesykkel økte fra kr 581 til kr 755 (29,9 %).

Slik saken er opplyst har imidlertid foretaket imøtekommet sikredes klage og redusert premieøkningen til 20 %. Nemnda forstår det slik at premieøkningen på 20 % gjelder alle de ovennevnte forsikringsproduktene. For hus innbo innebærer en 20 % økning kr 4 882, for hytte innbo innebærer økningen kr 1 309, for bilforsikring innebærer økningen kr 1 428 og for el-sparkesyklene innebærer økningen kr 116.

Nemnda kan ikke se at en premieøkning på 20 % kan regnes som vesentlig. Den prosentvise økningen og økningen i premiebeløp sett i sammenheng, tilsier at det ikke er snakk om vesentlige premieøkninger.

Nemnda mener etter dette at foretaket ikke har brutt varslingsplikten i fal. § 3-3 mht. premieøkninger.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Eirinn Landgren (forbrukerrepresentant).